

Література

1. Ричкіна Л. Тенденції та перспективи застосування проектного менеджменту для розвитку територіальних громад. Збірник наукових праць. «Ефективність державного управління». 2015. Вип. 44. С.178-184.
2. Копитько О. Проектний менеджмент як ефективний інструмент соціально-економічного розвитку територій в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dums/2019-02/Korytko.pdf

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАЦІЇ ПРИ НАЛАГОДЖЕННІ КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ПРЕДСТАВНИКАМИ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ

І.О. Довга. Студентка 4 курсу факультету Менеджменту

П.В. Гудзь. д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України

Національний університет «Запорізька політехніка»

Напрямок розвитку сучасного українського суспільства спрямований на гуманізм, демократизацію, встановлення прозорих взаємозв'язків між представниками органів державної, регіональної та місцевої влади, бізнесу та громадянського суспільства. Співпраця представників влади та бізнесу позитивно впливає на розвиток економіки та демократизації. Одним із важливих аспектів такої взаємодії є способи регулювання та вирішення конфліктів та спорів. Ефективним засобом вирішення конфліктів у сучасному суспільстві виступає медіація.

Тому важливим та необхідним є дослідження використання медіації при налагодженні зв'язків між владою та бізнесом, вирішенні конфліктів, що сприятиме ефективній взаємодії учасників процесу комунікації.

На сьогоднішній день дослідження медіації є особливо актуальним в розрізі внесення на розгляд проекту Закону України про медіацію. Згідно вказаного законопроекту, медіація визначається як добровільна, позасудова, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів [6].

Медіація – є одним із найбільш доцільних видів комунікації, за якого медіатор, тобто посередник, допомагає прийняти рішення чи вирішити конфлікт. Важливо відмітити особливості процесу медіації: медіатор обирається вільно, є незацікавленою особою, зберігає нейтральну позицію по відношенню до сторін-учасників. Рішення у процесі медіації приймається лише у разі прийняття його обома сторонами. Головною метою медіації та роботи медіатора є досягнення згоди між сторонами.

Доцільним є застосування медіації в деяких випадках замість проведення судових засідань. Важливо відмітити, що процес медіації є менш тривалим та менш витратним. Інформація, яку отримує медіатор від сторін є конфіденційною, і медіатор не має права її розголошувати, що також є важливим в сфері налагодження комунікації між представниками влади та бізнесу.

Використання медіації при вирішенні конфліктів та спорів між представниками влади та бізнесу сприятиме:

- забезпеченню захисту представників влади, судової системи, представників бізнесу від звинувачень у корупції [2, с. 14];
- швидкому вирішенню конфліктів, без судової тяжби, без залучення великої кількості ресурсів, як людських, так і матеріальних;
- становленню професії медіатора, ринковому розвитку сфери медіації;
- забезпеченню конфіденційності інформації щодо змісту спору.

Основними перевагами медіації виступають:

- повний контроль над процесом вирішення конфлікту сторонами;
- самостійне прийняття рішень сторонами, із урахуванням специфічних особливостей спору;
- конфіденційність змісту конфлікту;
- матеріальні витрати значно менші у порівнянні із вирішенням спорів у судовому порядку;
- сторони самостійно визначають процедуру примирення;
- самостійно сторонами встановлюється обсяг повноважень посередника – медіатора [1, с. 23-24].

Слід відмітити, що медіація як спосіб врегулювання конфліктів та налагодження зв'язків між представниками влади та бізнесу використовується досить тривалий час у країнах світу. Так, медіація, виникла у США в 60–70 роках ХХ століття як спосіб подолання кризи американської судової системи [5].

Поступово географічні кордони використання процедури медіації розширилися. Медіація стала використовуватись у Великій Британії, Канаді, Австралії та більшості країн Європейського союзу (Бельгія, Італія, Німеччина, Нідерланди та ін.). При цьому, кожна держава, яка запроваджувала медіацію, самостійно вирішувала, яка модель медіації буде найкраще відповідати її системі законодавства і культурним традиціям [4].

Однією із важливих сфер застосування медіації для налагодження комунікації між представниками органів влади та бізнесу є податкова сфера. Аналізуючи використання медіації у Нідерландах в податковій сфері, слід відмітити, що у 80 % випадків застосування медіації для врегулювання податкових спорів сторонами було знайдено взаємоприйнятне рішення та не відбулося передавання справи до суду. Не менш важливим є те, що середня тривалість медіації становить 4,5 години [7], а результати опитування демонструють переважно позитивне ставлення до медіації, зокрема: приблизно

90 % громадян та 67 % працівників податкового відомства воліли б вирішувати конфлікт згідно з процедурою медіації, а не звертатися до суду [3, с. 202].

Таким чином, застосування медіації при вирішенні конфліктів між представниками влади та бізнесу сприятиме економічному розвитку країни, більш швидкому та економічному вирішенні спорів, збереженню конфіденційності інформації, розвитку сфери медіації та становлення професії медіатора.

Для ефективного застосування медіації в Україні необхідним є: введення медіації у правове поле; інформування громадян України щодо поняття медіації, її змісту та особливостей; створення правових засад гарантування захисту медіатора шляхом заборони його допиту в якості свідка; становлення та розвиток ефективного навчання медіаторів; перейняття досвіду країн, які використовують медіацію в якості ефективного способу вирішення конфліктів у господарській, адміністративній, політичній, управлінській та економічній сферах.

Література:

1. Буднік В.О. Роль медіації у розвитку підприємницької діяльності регіону. *«Розвиток територіальних громад в умовах децентралізації: правові, економічні та соціальні аспекти»*: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв : МНАУ, 2018. С. 22-24.
2. Збірка матеріалів проекту «Сприяння практичному запровадженню медіації в Україні та налагодженню взаємодії з судовою системою». К., 2016. 66 с.
3. Красіловська З. В. Умови застосування медіації для врегулювання спорів із органами публічної влади: вітчизняний та зарубіжний аспект. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип. 4. С. 200-207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2015_4_31 (дата звернення: 31.10.2020).
4. Подік І. І., Єфіменко Л. Л., Серeda А. В. Огляд світового досвіду запровадження інституту медіації в податкові правовідносини. Хмельницький : ФОП Мельник А.А., 2019. 58 с.
5. Поліщук М. Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 65. С. 134-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dip_2014_65_22 (дата звернення: 30.10.2019).
6. Проект Закону про медіацію. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877 (дата звернення: 01.11.2020).
7. Mediation van belastinggeschillen in Nederland. URL: <http://www.roelofvos.nl/wp-content/uploads/2017/03/Mediation-van-belastinggeschillen-in-NL-NL-VL-tijdschrift-voor-Mediation-en-conflictmanagement-2014-1.pdf> (дата звернення: 31.10.2020).